

Ondersteuningsprofiel van De Fontein te Den Burg, onderdeel van Stichting Kopwerk.

Scholengroep Texel

1. Functie van het ondersteuningsprofiel

In het ondersteuningsprofiel beschrijft de school haar mogelijkheden om leerlingen te ondersteunen wanneer het regulier aanbod van de school onvoldoende aansluit bij de ontwikkeling van de leerling. In het ondersteuningsprofiel zijn de daarvoor relevante gegevens opgenomen zodat voor ouders, samenwerkingsverband en de overige scholen van de onderwijsgroep de mogelijkheden van de school duidelijk zijn.

Het ondersteuningsprofiel maakt een onderscheid in basisondersteuning en extra ondersteuning. De basisondersteuning ligt bij voorkeur bij alle scholen op een gelijk niveau. Afspraken over een minimumniveau worden in het samenwerkingsverband gemaakt en gelden voor alle scholen.

Extra ondersteuning kan per school verschillen. Bij extra ondersteuning gaat het om specifieke kwaliteiten van de school gericht op leerlingen die deze vorm van ondersteuning vragen. Extra ondersteuning vertaalt zich in arrangementen die de school kan bieden en waarvoor doorgaans extra middelen worden ingezet. Arrangementen kunnen deels structureel deel uitmaken van het ondersteuningsaanbod en deels een tijdelijk karakter hebben. Een arrangement geeft aan:

- welke deskundigheid wordt ingezet
- de tijd die beschikbaar is
- het programma dat uitgevoerd wordt en de gebruikte materialen
- het mogelijke specifieke gebruik van het schoolgebouw
- samenwerking met ouders, onderwijs en mogelijke ketenpartners

Het ondersteuningsprofiel geeft eveneens informatie over de basiskwaliteit van de school. Daarom is het oordeel van de inspectie over deze basiskwaliteit opgenomen in het ondersteuningsprofiel.

Het ondersteuningsprofiel van de school vormt voor ouders een houvast bij schoolkeuze en voor de scholen/besturen een houvast bij de toelating van leerlingen en het vinden van de meest geschikte plek voor een leerling.

De inhoud van dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) bestaat uit:

- gegevens van de school
- karakteristiek en onderwijsvisie van de school
- kengetallen
- oordeel van de onderwijsinspectie
- organisatie van de ondersteuning
- ondersteuning sociaal emotionele ontwikkeling
- ondersteuning lezen en spelling
- ondersteuning rekenen en wiskunde
- grenzen aan ondersteuning
- professionalisering

2. **Gegevens van de Fontein te Den Burg**

Directeur : Monique van Gaalen
Tel. : 0222 313598
E-mail : fonteintexel@kopwerk.nl
Website school : www.fonteintexel.nl
Website stichting : www.kopwerk.nl

3. **Karakteristiek en onderwijsvisie van de school**

PCBS De Fontein maakt deel uit van Stichting Kopwerk. Kopwerk heet voluit: "Stichting voor Protestants-Christelijk Onderwijs in Noord-Noord-Holland".

Stichting Kopwerk stuurt in het noorden van Noord-Holland 24 scholen aan, met 300 medewerkers en 4000 kinderen. Daarbij krijgen de scholen voldoende ruimte om iedere school een eigen kleur te laten uitstralen die past bij de kinderen, de wijk en het team. Kopwerkscholen werken onderling intensief samen om de kwaliteit van het leren en opvoeden zo goed mogelijk vorm te geven.

De Fontein staat in de Burdetstraat, aan de rand van het centrum van Den Burg. Het is een school met enthousiaste personeelsleden die zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor alle kinderen. De leerlingen komen niet alleen uit Den Burg, maar ook uit de andere dorpen. We maken en dragen goed onderwijs en een fijne sfeer in de school samen, met ondersteunend personeel zoals: conciërge, onderwijsassistenten, administratief medewerker en ook stagiaires.

Schooljaar 2017-2018 starten we met 7 groepen en een nieuwkomersklas. De verdeling hiervan is twee groepen 1-2, groep 3, groep 4-5, groep 5-6, groep 6-7 en groep 8. De nieuwkomersklas is voor leerlingen die korter dan een jaar in Nederland zijn en de Nederlandse taal niet beheersen. Deze groep wordt gefinancierd door subsidie vanuit de overheid met daarnaast een aanvulling door het samenwerkingsverband.

De onderbouwgroepen zijn gesitueerd rondom de grote hal en de groepen 5-6, 6-7 en 8 zitten in de zijvleugel. De gezamenlijke hal wordt gebruikt voor computeronderwijs en voor de maandsluiting en alle feesten. Voor het kleuteronderwijs zijn hoeken gerealiseerd in twee lokalen. Daarnaast zijn er in de hal werkplekken gerealiseerd waar leerlingen zelfstandig kunnen werken. Aan de hal is ook het speellokaal voor de kleuters gevestigd. Deze wordt gebruikt voor gym-, dans- en spellessen. Daarnaast wordt het speellokaal gebruikt voor Motorische Remedial Teaching en dramalessen voor alle groepen.

De school is toegankelijk voor mindervaliden en heeft een aangepast invalidentoilet in het gedeelte waar SBO De Kompas is gevestigd. Zij hebben een eigen ingang aan de Wilhelminalaan en een eigen speelplaats.

De Onderwijs Begeleidingsdienst (OBD) maakt gebruik van een ruimte binnen de school voor dyslexie behandeling. Deze vinden plaats op woensdag, donderdag en vrijdag.

Het Sociaal Team Texel maakt één keer per maand gebruik van een ruimte als inlooppunt voor ouders en leerkrachten. Zij kunnen terecht bij de schoolmaatschappelijk werker voor advies en ondersteuning. In de jaarplanning en kalender op de website is opgenomen wanneer hij aanwezig is.

Onderwijsvisie

De missie van De Fontein is: De kracht van samen!

Hieruit komen de volgende visies naar voren:

- In ons leren zijn wij kwalitatief goed voor leerlingen, ouders en leerkrachten, doordat wij een veilig klimaat creëren waarin kennis en vaardigheden optimaal ontwikkeld worden.
- Als team zijn wij duidelijk en enthousiast. Wij zien elkaars kwaliteiten en maken hier gebruik van.
- In onze communicatie zijn wij betrokken en hebben vertrouwen in elkaar, waardoor we openheid creëren.

Deze missie en visie zijn in oktober 2012 vastgesteld en komen regelmatig terug tijdens studiedagen en vergaderingen.

Voor verdere informatie verwijzen wij naar onze schoolgids en website: www.fonteintexel.nl

4. Kengetallen

	01-10-2012	01-10-2013	01-10-2014	01-10-2015	01-10-2016
Leerlingaantallen	186	181	168	160	160
Gewichtenleerlingen 0,3	13	12	9	9	8
Gewichtenleerlingen 1,2	0	0	1	0	1
Verwijzingen naar:					
- SBO	0	0	2	1	1
- SO	0	0	0	1	0
- Excellentie PlusKlas	1	2	3	3	1
- Excellentie Eureka	0	0	0	0	0

5. Oordeel van de onderwijsinspectie

Onderstaande tekst is opgenomen uit het verslag van de inspectie van het Onderwijs.

"De inspectie van het Onderwijs heeft op 21 oktober 2014 in het kader van een landelijk stelselonderzoek een bezoek gebracht aan PCBS De Fontein te Den Burg. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over de kwaliteit van het onderwijs. Tevens is gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd. De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs op De Fontein als voldoende, maar stelt tegelijkertijd vast dat op een aantal gebieden verbetering nodig is. De inspectie handhaaft het reeds toegekende basisarrangement.

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

Dit inspectierapport is terug te vinden via de website www.onderwijsinspectie.nl via het onderdeel 'Zoek scholen'.

De bevindingen en aanbevelingen zijn besproken met het team en MR. De verbeterpunten worden opgenomen in het school(jaar)plan en er zijn afspraken over gemaakt.

6. Organisatie van de ondersteuning

Het Samenwerkingsverband heeft afspraken gemaakt over een geheel van preventieve en licht curatieve interventies die binnen de ondersteuningsstructuur van de school planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau worden uitgevoerd. De financiële afspraken zijn vastgelegd in het activiteitenplan bij het samenwerkingsverband van het betreffende schooljaar. Het Samenwerkingsverband investeert in deze basisondersteuning om die op een zo hoog mogelijk niveau te brengen en te houden. Bij basisondersteuning zijn doorgaans al netwerkpartners betrokken. Kenmerkend voor basisondersteuning in ons Samenwerkingsverband is:

- Het functioneren van een school gebonden ondersteuningsteam (OT)
- De beschikbaarheid van een voorziening voor interne begeleiding
- De beschikbaarheid van voldoende formatie die, naast de groepsleerkracht, direct ingezet kan worden voor ondersteuning van individuele leerlingen, waarvoor het reguliere aanbod in onvoldoende mate tegemoet komt aan hun onderwijsbehoeften
- Het beschikbaar zijn van orthopedagogische kennis en ervaring
- Het beschikbaar zijn van specifieke deskundigheid op diverse inhoud

In de volgende paragrafen en hoofdstukken wordt aangegeven welke basiskwaliteit, basisondersteuning en extra ondersteuning wij kunnen bieden op het gebied van:

- Sociaal emotionele ontwikkeling waaronder ook de ondersteuning van leerlingen met specifieke leer- of gedragskenmerken
- Taal/ lezen en spelling
- Rekenen/ wiskunde

Het Samenwerkingsverband heeft vanaf schooljaar 2016-2017 een aanzienlijk groter deel van haar budget direct beschikbaar gesteld aan haar scholen en wil daarmee een bijdrage leveren aan het uitbreiden van de mogelijkheden van basisondersteuning. Scholen kunnen die, binnen de afspraken die gemaakt zijn, onder eigen verantwoordelijkheid de basisondersteuning vorm geven. Deze werkwijze heeft als belangrijk neveneffect dat de administratieve handelingen die gepaard gaan met het tijdelijk aanstellen van personeel drastisch beperkt worden en in het verlengde daarvan reële banen aan medewerkers kunnen worden geboden, waarin ook sprake is van ruimere mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling.

De inzet van deze middelen voor ondersteuning van individuele onderwijsbehoeften wordt door de scholen op transparante wijze verantwoord in haar jaarverslag waarin in ieder geval de omvang van de ingezette ondersteuningsformatie is aangegeven, het aantal Groeidocumenten dat opgesteld is en de inzet van de middelen.

De toekenning van de beschikbare middelen door het Samenwerkingsverband aan de scholen/besturen vindt plaats aan de hand van een jaarlijks vast te stellen vaste voet en het leerlingenaantal van de school.

6.1 Onze ondersteuningsstructuur in de praktijk

We anticiperen op de ontwikkeling van de kinderen. We stemmen het aanbod en de planning met kinderen, ouders en waar nodig met externe deskundigen af. We gebruiken als administratiesysteem Parnassys dat digitaal wordt bijgehouden. We streven ernaar de kinderen in toenemende mate mede verantwoordelijk te maken voor hun eigen leerproces. Als school geven we aan ouders en kinderen duidelijk onze grenzen aan wat betreft onze mogelijkheden, in het belang van de ontwikkeling van het kind.

Vanuit bovenstaande punten werken wij handelingsgericht. Handelingsgericht werken (HGW) is een planmatige en cyclische werkwijze waarbij we de volgende punten toepassen:

1. De ondersteuningsbehoeften van kinderen staan centraal: wat heeft een kind nodig om onderwijsdoelen te behalen?
2. Het gaat om afstemming en wisselwerking: het gaat niet alleen om het kind, maar ook om het kind en wisselwerking met zijn omgeving. Het gaat om de kind in deze groep, bij deze leerkracht, op deze school en van deze ouders.
3. De leerkracht doet ertoe: de leerkracht realiseert passend onderwijs en levert daarmee een cruciale bijdrage aan een positieve ontwikkeling van de kinderen.
4. Positieve aspecten zijn van groot belang: van zowel kind, leerkracht, school, de groep en ouders. Positieve factoren bieden aanknopingspunten voor het stellen van ambitieuze doelen en om een succesvol plan van aanpak te kunnen uitvoeren.
5. We werken constructief samen: samenwerking tussen leerkracht, kind, ouders, interne en externe begeleiders is noodzakelijk om een effectieve aanpak te realiseren.
6. Ons handelen is doelgericht: het team formuleert korte en lange termijn doelen voor het leren, de werkhouding en het sociaal-emotioneel functioneren van alle kinderen en evalueert deze.
7. De werkwijze is systematisch en transparant. Er zijn duidelijke afspraken over wie wat doet en wanneer.

Het systematisch doorlopen van de stappen van planmatig werken wordt de zorgstructuur genoemd. Op onze school wordt deze cyclus doorlopen d.m.v. evaluaties van Cito-toetsgegevens, Didactisch groepsoverzicht (DGO) bijhouden, leerlingbesprekingen en eventuele OT-bijeenkomsten. De intern begeleider heeft als taak de stappen in dit proces te coördineren. In de zorgstructuur van de school worden de volgende stappen onderscheiden:

Signaleren door de leerkrachten

De leerkrachten observeren de leerlingen en nemen de methode-gebonden toetsen en Cito- toetsen af. De leerkrachten stemmen het aanbod af op de onderwijsbehoeften van de kinderen. De leerlingen worden in beeld gebracht in het leerlingvolgsysteem en in het DGO. Daarnaast volgen de leerkrachten de sociaal-emotionele ontwikkeling d.m.v. Zien en observaties.

Groepsbesprekingen

Er zijn vier keer per jaar groepsbesprekingen. In oktober/november wordt er besproken hoe de leerlingen het schooljaar zijn gestart in hun nieuwe groep. Er wordt gekeken of er een leerling besproken moet worden in het OT. Na de Cito-toetsen wordt er besproken hoe de interventies geleid hebben tot de opbrengsten. In mei wordt besproken welke leerlingen gaan doubleren en wat dit in het volgend jaar gaat betekenen. Vlak voor de vakantie zijn er groepsbesprekingen gericht op overdracht naar het volgend schooljaar.

Kindgesprekken

Twee keer per jaar, aan het begin van het schooljaar en in mei zijn er kindgesprekken gepland. De kinderen hebben dan een individueel gesprek met hun leerkracht. Er wordt besproken hoe het kind school ervaart, met wie hij/zij graag speelt en werkt, wat hij/zij graag wil leren en waar hij/zij naar toe wil werken. In mei wordt het gesprek nogmaals gedaan en dan wordt er gekeken hoe het is gegaan het schooljaar en alvast besproken wat het vervolg gaat zijn.

Ondersteuningsteam

Als er onvoldoende vooruitgang wordt geboekt door een leerling na de uitvoering van de doelen uit het DGO of als er tijdens een gesprek met de intern begeleider wordt besloten dat een leerkracht vastloopt met een leerling, wordt een leerling aangemeld bij het OT. Een orthopedagoog en schoolmaatschappelijk werk is hierbij aanwezig. Daarnaast kunnen experts vanuit het samenwerkingsverband uitgenodigd worden om aan te sluiten bij dit overleg. In het OT wordt besproken welke diagnostiek nodig is en welke extra hulp het kind nodig heeft. Ouders worden in deze fase ook betrokken.

Rapportagegesprek met de directie

Er vindt wekelijks overleg plaats tussen de intern begeleider en schoolleiding. De schoolleiding blijft zo op de hoogte van de leerlingenzorg op school. Schoolbeleid ten aanzien van de zorgstructuur kan zo aangescherpt worden.

6.2 Niveaus van zorg

De school zelf kent drie ondersteuningsniveaus van basisondersteuning. Zodra blijkt dat de groepsleerkracht meer ondersteuning nodig vindt, wordt de ouder direct ingelicht. De ondersteuning en het niveau daarvan wordt altijd besproken.

Daarna zijn er nog twee niveaus van ondersteuning die door het Samenwerkingsverband kunnen worden ingezet.

Niveau 1: basisondersteuning

Onze school zorgt voor het op voldoende niveau functioneren van een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor

- Het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen
- Het systematisch volgen en analyseren van de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen
- Het op basis van analyse van verzamelde gegevens tijdig bepalen van de aard van de te bieden ondersteuning
- Het planmatig uitvoeren van de ondersteuning
- Het regelmatig evalueren van de effecten van de ondersteuning

De leerkracht geeft een afgestemd aanbod aan alle kinderen en geeft deze begeleiding op basis van de signaleringsgegevens (methode afhankelijke toetsen, observatie en Zien) die met de intern begeleider zijn besproken. De kinderen worden geclusterd in instructie-onafhankelijke (bovengemiddelde groep), instructiegevoelige (basisgroep) en instructie-afhankelijke (ondergemiddelde groep) groepen. Deze groepen zijn terug te vinden in het DGO. Het onderwijsaanbod wordt vastgelegd en geëvalueerd in de dag/weekplanning in de klassenmap.

Indien de ontwikkeling van de leerlingen daartoe aanleiding geeft, gaat de leerkracht over tot afgestemd aanbod (niveau 2).

Niveau 2: basisondersteuning

Kinderen die niet binnen de basisgroep vallen, krijgen binnen de groep extra begeleiding op basis van de signaleringsgegevens (methode gebonden toetsen, methode afhankelijke toetsen, observaties en Zien). Dit geldt in ieder geval voor kinderen die bij de Cito-toets een IV en V scoren en voor de kinderen die I+ scoren. Voor deze kinderen worden de onderwijsbehoeften en de onderwijsdoelen door de leerkracht geformuleerd en opgenomen in het DGO. Een omschrijving van dit aanbod wordt vastgelegd in de dag/weekplanning in de klassenmap.

Niveau 3: basisondersteuning

Leerlingen die ondanks de ondersteuning onvoldoende succesvol blijven worden besproken in het ondersteuningsteam (OT) van school. Het OT bestaat uit de directeur, de intern begeleider, een orthopedagoog en een schoolmaatschappelijk werker van het Sociaal Team Texel. Eventueel kan dit nog aangevuld worden met één of meer externe deskundigen. Ouders worden uitgenodigd om deel te nemen aan deze bespreking. Als al niet eerder gestart is dan wordt in ieder geval m.i.v. deze fase het groeidocument van het Samenwerkingsverband gehanteerd. Het OT kent doorgaans een vaste procedure van inbreng en de bespreking kan leiden tot:

- Een verdere intensivering of aanpassing van de al geboden ondersteuning vastgelegd in een individueel plan.
- Gerichte ondersteuning in of buiten de groep door inzet van extra ondersteuningsformatie waarover de school beschikt.
- Het uitvoeren van handelingsgericht/ psychologisch onderzoek.
- Een overgaan naar niveau 4

Niveau 4: extra ondersteuning

Wanneer er door een OT geen mogelijkheden meer in het kader van basisondersteuning gezien worden, verhuist het groeidocument (dossier) naar het OTG van de scholengroep met de vraag een arrangement voor extra ondersteuning toe te kennen. Het OTG bestaat uit een ervaren en onafhankelijke orthopedagoog en drie intern begeleiders uit verschillende scholengroepen.

Niveau 5: diepte ondersteuning

Op dit niveau geldt dat een verwijzing naar één van de voorzieningen van het Samenwerkingsverband de beste optie lijkt. De Commissie Toelating Onderwijsvoorzieningen (CTO) geeft in voorkomende gevallen Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV) af. Zonder deze verklaring kan een leerling niet deelnemen aan Speciaal Basisonderwijs (SBO) of Speciaal Onderwijs (SO). De mogelijkheid tot deelname aan het Eureka- Onderwijs (hoogbegaafden) wordt vastgelegd in een Toelatingsbesluit, af te geven door het CTO.

6.3 Aanmeldingsprocedure De Fontein

Schoolniveau

Wanneer ouders hun kind aanmelden op De Fontein gaan we met hen in gesprek. Als ouders aangeven dat hun kind een specifieke onderwijsbehoefte heeft, bekijken we samen wat het kind nodig heeft en bespreken we de mogelijkheden die we als school kunnen bieden. We willen een realistisch ontwikkelingsperspectief schetsen op basis van een reële inschatting van onderwijsbehoeften van het kind.

De leerkracht organiseert, in overleg met de Intern Begeleider (IB'er), ondersteuning in de groep. De leerkracht informeert de ouders daarover. Voor de ondersteuning wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van onderwijsassistenten. Zij bieden ondersteuning binnen en buiten de groep.

In de groepen maken wij gebruik van het Groepsgericht Individueel Pedagogisch handelen (GIP-model), waarbij de leerlingen leren om zelfstandig te werken, zodat de leerkracht (hulp)rondes kan lopen en daarbij de leerlingen individueel kan begeleiden en ondersteunen. Ook worden er leerlingen door de leerkracht begeleid aan de instructietafel.

Goed onderwijs heeft niet alleen te maken met de inzet van leerkrachten, maar ook het tegemoet komen aan de behoeften van de kinderen. We proberen zoveel mogelijk uit het individuele kind te halen. We doen dit door de leerstof op niveau aan te bieden. Binnen een jaargroep hebben we de leerlingen ingedeeld in drie niveaus: gemiddeld, onder- en bovengemiddeld. Voor elk niveau hebben we, naast de methode, materiaal dat werkbaar/geschikt is, maar ook uitdaging biedt. Het accent ligt op de basisvakken rekenen, taal, spelling en begrijpend lezen. Ook het toepassen van verschillende

werkvormen, zoals meervoudige intelligentie en coöperatief leren spelen een belangrijke rol in onze ontwikkeling.

Scholengroep

Wanneer we tot de conclusie komen dat plaatsing op De Fontein niet haalbaar is of minder wenselijk is, dan gaan wij samen met de ouders / verzorgers op zoek naar een beter alternatief binnen de scholengroep Texel. De school neemt hierbij het initiatief, waarbij intensieve communicatie en afstemming essentieel is.

Samenwerkingsverbandniveau

Wanneer plaatsing op een school voor speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of op de plusvoorzieningen van het Samenwerkingsverband aan de orde lijkt, dienen we deze aanvraag, weer in overleg met de ouders, in bij het CTO. Het CTO geeft een toelaatbaarheidsverklaring af die nodig is voor een plaatsing op één van deze voorzieningen.

7. Ondersteuning Sociaal Emotionele Ontwikkeling

7.1 Basiskwaliteit

Een steeds belangrijker wordend aspect van het onderwijs is het begeleiden van de leerlingen met betrekking tot de sociaal emotionele ontwikkeling. Voor het aanleren en versterken van wenselijk gedrag, het leren samenwerken, het leren dragen van verantwoordelijkheid en andere aspecten van sociaal- emotionele ontwikkeling, én in het kader van burgerschap, wordt er op De Fontein gebruik gemaakt van het programma 'De Vreedzame School'. Dit programma heeft tot doel het sociaal pedagogisch klimaat in de klas en school te bevorderen. Vanuit de Vreedzame School houden de leerkrachten twee keer per jaar individuele kindgesprekken. In deze gesprekken gaat het onder andere over hoe de leerling zich voelt, waar die ondersteuning bij nodig heeft en wie dat kan bieden. In de hogere groepen worden bepaalde doelen afgesproken.

Daarnaast voeren we groepsvergaderingen. Het accent ligt als eerste op wat is vergaderen, bepaalde begrippen worden besproken en langzamerhand worden vergaderingen geoefend. Het is de bedoeling om afspraken te maken met de leerlingen waar over zij inspraak krijgen, zodat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid is.

In de Vreedzame School is ook 'Grip op de groep' verwerkt. Deze is bestemd om in de eerste zes weken van het schooljaar de groepsstructuur positief te versterken.

De Kapstokregels spelen een belangrijke rol binnen de school. We verwachten van iedereen in de school bepaald gedrag die benoemd zijn in drie basiswaarden 'De Kapstok regels'. Door de gehele school gelden deze drie gouden regels.

De eerste regel "Voor groot en klein zullen we aardig zijn", heeft betrekking op de omgang met elkaar.

De tweede regel "We zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken morgen", geeft aan dat we op een goede manier moeten omgaan met de spullen van onszelf én van anderen.

De derde regel tenslotte "De school is van binnen een wandelgebied en buiten hoeft dat lekker niet", verwoordt de opdracht om je verantwoordelijk en verstandig te gedragen in je omgeving.

Op De Fontein hebben we een pestprotocol. Deze wordt gevolgd en is in te zien op school.

Om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen te volgen gebruiken wij de leerkrachten- en leerlinglijsten van Zien! Daarnaast wordt per groep een sociogram ingevuld.

7.2 Basisondersteuning

Wanneer kinderen door een bepaalde oorzaak zich (niet of) minder snel kunnen ontwikkelen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling (bijv. als gevolg van een aanwijsbare aangetoonde oorzaak als bijvoorbeeld ADHD, autisme gerelateerde stoornissen of anderszins), dan is het aan de leerkrachten om de kinderen hierin specifiek te begeleiden, al dan niet i.s.m. de IB'er.

Met name door de steeds grotere kennis die hierover beschikbaar komt en de steeds hogere eisen die de maatschappij aan de scholen stelt, is het van belang dat de leerkrachten hiervan op de hoogte zijn en zich mogelijk kunnen ontwikkelen op deze gebieden.

Binnen het team van De Fontein is kennis aanwezig voor het bieden van extra ondersteuning bij de sociaal emotionele ontwikkeling van een leerling. Begeleiding en ondersteuning kunnen bieden is geen 'vast' gegeven, maar zal steeds moeten worden afgestemd op de specifieke onderwijsbehoeften van deze leerling. Daarbij komt dat door wisselingen in personele bezetting de ondersteuningsmogelijkheden ook kunnen wisselen. Het hieronder genoemde aanbod geeft dan ook vooral een indicatie weer van de ondersteuning die we in principe kunnen bieden, gerelateerd aan onze ondersteuningsstructuur. Begeleiding zal altijd afgestemd worden in overleg met de ouders en moet passen binnen de mogelijkheden van de school. Wij kunnen nu de volgende (extra) ondersteuning realiseren dat binnen of buiten de klas wordt aangeboden:

- ADHD: signaleren, opstellen en uitvoeren van het begeleidingsplan, structurele aanpak in de klas.
- Autisme gerelateerde stoornis (PDD NOS, Asperger): signaleren, opstellen van het begeleidingsplan, bieden van veiligheid en vaste structuur in de reguliere klassensituatie. Voor het uitvoeren van het plan is het afhankelijk van de onderwijsbehoefte van de leerling of hier extra middelen voor nodig zijn.
- Begaafden en Hoogbegaafden: signaleren, aansluiten bij de ontwikkelbehoeften in de klas, extra verrijkingsmateriaal, zie verder beleidsplan Hoogbegaafdheid.
- Faalangst: signaleren, bieden van veiligheid en vaste structuur.
- Concentratieproblemen: signaleren, gerichte begeleiding door individuele gesprekken door leerkracht, opstellen en uitvoeren van het begeleidingsplan, bieden van veiligheid en vaste structuur.
- Pestgedrag: signaleren, gebruik maken van het pestprotocol, gesprekken met leerling(en) en ouders.
- Reactieve Hechtingsstoornis: signaleren, opstellen van het begeleidingsplan, bieden van veiligheid en vaste structuur. Voor het uitvoeren van het plan is het afhankelijk van de onderwijsbehoefte van de leerling of hier extra middelen voor nodig zijn.
- Rouw- en verliesverwerking: gerichte begeleiding door individuele- of groepsgesprekken met de rouw- en verliesdeskundige.
- Gedragsproblematiek: signaleren, aansluiten bij behoeften binnen de grenzen van het haalbare, waarbij de grenzen ook zeker worden bepaald door veiligheid en het leerklimaat in de groep.

Binnen de organisatie van de school verstaan we onder haalbaar: veiligheid van alle betrokkenen, leerling, groep, leerkracht, school. De ondersteuningsbehoefte mag niet onevenredig veel aanspraak maken op de aandacht en begeleidingsmogelijkheden van de leerkracht/school, eventueel medicatie moet vallen binnen de afspraken zoals vastgelegd in het Medicijnprotocol van de school.

7.3 Extra ondersteuning

In een aantal gevallen hebben leerlingen behoefte aan meer specialistische ondersteuning. Zo nodig wordt nader onderzocht welke ondersteuning nodig is. In overleg met het Ondersteuningsteam van scholengroep Texel (OTG) wordt bekeken welke deskundige formatie en / of middelen ter beschikking worden gesteld zodat er goede ondersteuning geboden kan worden. In het plan zullen duidelijke werkdoelen worden opgenomen. In goed overleg met de ouders wordt dit vastgelegd in het dossier van de leerling.

8. Ondersteuning lezen en spelling

8.1 Basiskwaliteit

Lezen is een manier om kennis tot ons te nemen, iets te weten te komen over andere meningen en culturen, om informatie te verzamelen over allerlei onderwerpen. En je kunt van boeken ook gewoon lekker genieten. Het is dus belangrijk, dat kinderen goed leren lezen en vooral plezier hebben in het lezen van een boek. Forceren heeft over het algemeen weinig zin, uitdagen, het goede voorbeeld geven en stimuleren echter wel.

Op De Fontein besteden we veel tijd en aandacht aan het leesonderwijs. Dat begint al in de kleutergroep met voorbereidende activiteiten. In groep 3 maken we gebruik van de methode 'Veilig Leren Lezen'. Wij hebben er voor gekozen om het schrijfonderwijs los te koppelen van de methode, omdat wij ervaren dat leerlingen moeite hebben om het verbonden schrift in combinatie met het leren lezen aan te leren. Daarom hebben we gekozen voor de methode 'Schrijven Leer je Zo!' die het losse schrift aanbiedt. Na het aanvankelijk lezen in groep 3 wordt in groepen 4, 5 en 6 veel tijd en aandacht besteedt aan het voortgezet technisch lezen. Hiervoor wordt o.a. gebruik gemaakt van teksten van 'Nieuwsbegrip' en 'Speciale Leesbegeleiding' van Luc Koning.

Naast deze genoemde methoden maken wij gebruik van VNL (Veel lezen, Niveau omhoog, Leesplezier). In iedere groep wordt er dagelijks op een vaste tijd 15 tot 20 minuten zelfstandig gelezen. Er wordt tijd besteedt aan boekbespreking en boekpromotie. In iedere groep wordt ook gewerkt met een leescircuit. Hierin worden diverse boeken en manieren van lezen aangeboden en staat het leesplezier voorop.

Vanaf eind groep 3 maken de leerlingen een start met het begrijpend lezen. Dit is opgenomen in de methode 'Veilig Leren Lezen'. Vanaf groep 4 t/m groep 8 maken we gebruik van 'Nieuwsbegrip'. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van 'Nieuwsbegrip XL' voor de groepen 5 tot en met 8. Deze biedt een uitbreiding met lessen op de computer, waarbij leerlingen zelfstandig kunnen werken. De methode koppelt begrijpend lezen aan actuele maatschappelijke thema's uit het nieuws. Voor de groepen 7 en 8 is er ook aandacht voor het studerend lezen.

Het spellingonderwijs begint al in de kleutergroep met het fonemisch bewustzijn. Hiervoor worden allerlei oefeningen gedaan en spelsituaties uitgespeeld om leerlingen zich bewust te maken van tekens, klanken, woorden en woordenschat. Vanaf groep 3 zit de spelling verwerkt in 'Veilig Leren Lezen'. Schooljaar 2016-2017 zijn we in de groepen 4 t/m 6 gestart met een nieuwe spellingmethode. Dit is Staal spelling. Groep 7 zal schooljaar 2017-2018 hiermee gaan starten en groep 8 schooljaar 2018-2019. Groep 8 werkt nog met Taalverhaal Spelling in schooljaar 2017-2018. Hierbij wordt ook gewerkt met "AH-aanpak". Dit houdt in dat er bepaalde spellingafspraken, waar de leerlingen moeite mee hebben, 'alsnog herhaald' worden en extra in een bepaalde periode worden aangeboden. Na afloop van deze periode wordt er getoetst met behulp van de methode toetsen om te kijken of er vooruitgang in zit en of het plan eventueel aangepast kan / moet worden. Voor taal werken we van groep 4 t/m 8 met een nieuwe methode te weten Staal Taal.

Voor zowel technisch lezen, begrijpend lezen en spelling worden de (toets)resultaten verwerkt in een didactisch groepsoverzicht (DGO). Hierin staat per leerling aangegeven wat de onderwijsbehoeften zijn en worden er doelen gesteld naar aanleiding van de methodetoetsen en methode onafhankelijke toetsen. Ook worden de stimulerende en belemmerende factoren benoemd. Tevens staat beschreven welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben.

8.2 Basisondersteuning

De basiskwaliteit van de school is van voldoende niveau om de meeste leerlingen ruim voldoende lees- en spellingvaardigheid te laten verwerven. We toetsen het lezen en spelling met behulp van methode gebonden toetsen en daarnaast het Cito leerlingvolgsysteem. Deze toetsen laten zien welke leervorderingen de leerling maakt. Wanneer er een stagnatie of versnelling in de lees- en / of spellingontwikkeling is, dan krijgen deze leerlingen een verlengde, intensievere instructie van de leerkracht of een ander aanbod.

Alle leerkrachten van De Fontein zijn geschoold om tijdig dyslexie te herkennen en al vanaf groep 1-2 wordt het protocol dyslexie ingezet. Zie hiervoor het protocol dyslexie dat op school kan worden ingezien.

Alle leerlingen van groep 2 worden preventief gescreend door de leerkracht. Indien nodig kan advies worden gevraagd aan een logopediste, zodat dit besproken kan worden met de ouders om hun kind eventueel te laten behandelen.

8.3 Extra ondersteuning

Voor leerlingen die ondanks de uitbreiding van de instructie en oefentijd onvoldoende vorderingen maken treffen wij extra maatregelen. Bij lezen maken wij gebruik van Bouw!, Vollezen, Connect en Ralfilezen. Minimaal drie keer per week krijgen deze leerlingen extra ondersteuning van de eigen leerkracht of door de onderwijsassistent. Bouw! lezen wordt gedaan met behulp van leerlingen uit groep 8, drie keer in de week. Daarnaast is het de bedoeling dat de kinderen nog één keer in de week thuis Bouw! lezen. Het Vollezen wordt gedaan met behulp van ouders. Hierdoor kunnen we deze inzet structureel waarborgen.

Bij spelling maken wij in incidentele gevallen gebruik van de methode 'Spelling in de Lift'. De leerlingen die hiermee gaan werken zitten op een eigen leerlijn.

Afhankelijk van de vooruitgang die de leerling boekt, brengen we door deze werkwijze ook in kaart of er sprake kan zijn van een ernstig lees-spellingprobleem of lees-spellingstoornis.

Als blijkt dat een leerling mogelijk ernstig, enkelvoudig dyslectisch is kan er een onderzoek worden aangevraagd bij ONL (Onderwijs Nederland) die een onderdeel is van de Onderwijs Begeleidingsdienst. Hiervoor levert de school een compleet dossier aan en ouders vragen door middel van een formulier dit onderzoek aan. Na goedkeuring, onderzoek en diagnose kan er een behandeltraject plaatsvinden. In De Fontein vinden drie keer per week behandelingen plaats door de ONL. Hierdoor zijn de lijnen tussen de behandelaar en de leerkracht kort. Er vindt regelmatig overleg plaats over de aanpak en begeleiding van de leerling.

Er zijn ook leerlingen waar een vermoeden van dyslexie is die niet in aanmerking komen voor onderzoek en behandeling bij ONL. Hiervoor hebben wij een dyslexiespecialist in school die een onderzoek kan afnemen. Indien nodig kan in overleg met de OBD dyslexie worden uitgesloten of worden vastgesteld. De afspraak in school is dat leerlingen met een vermoeden van dyslexie, voordat ze de basisschool verlaten, onderzocht zijn.

Het monitoren van leerlingen begint al in de kleutergroep, waarbij we naast observaties en oudergesprekken taalachterstanden of een taalvoorsprong vast kunnen leggen.

Op het moment dat we signalen krijgen van mogelijke dyslexie, wordt gestart met specifieke ondersteuning, waarbij ook de ouders worden geïnformeerd.

9. Ondersteuning rekenen en wiskunde

9.1 Basiskwaliteit

Over het algemeen verwerven de meeste leerlingen met behulp van het onderwijsaanbod uit de methode voldoende rekenvaardigheid in hun ontwikkeling naar functionele gecijferdheid. In de kleutergroepen werken we met dagelijkse observaties. Met hulp van 'Schatkist', dat als bronnenboek wordt gebruikt, bieden we de leerling rekenactiviteiten die passen in het beredeneerd aanbod dat aangeboden wordt in groep 1-2. Van groep 3 tot en met groep 8 maken wij gebruik van de methode 'Wereld in getallen'. Dit is een realistische rekenmethode. Dat betekent dat de methode uitgaat van situaties in het dagelijks leven en niet alleen rijtjes sommen aanbiedt. Binnen een bepaald thema worden er in leerblokken steeds aangeleerde vaardigheden herhaald, waarnaar de lesstof met een nieuw rekenonderdeel wordt aangevuld. Zo ontstaat stap voor stap inzicht in de rekenstof. Leerlingen worden ingedeeld in drie niveaus, waarbij de leerkracht de leerlingen specifieke instructie en verwerking geeft passend bij de onderwijsbehoefte van de leerling. Na ieder blok wordt doormiddel van een toets bekeken of de leerling de aangeboden lesstof beheerst. Afhankelijk van de uitkomst van de toets, krijgt de leerling gerichte oefeningen, die aansluiten bij zijn of haar niveau. Voor rekenen worden de (toets)resultaten verwerkt in een didactisch groepsoverzicht (DGO). Hierin staat per leerling aangegeven wat de onderwijsbehoeften zijn en worden er doelen gesteld naar aanleiding van de methodetoetsen en methode onafhankelijke toetsen. Ook worden de stimulerende en belemmerende factoren benoemd. Tevens staat beschreven welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben.

9.2 Basisondersteuning

De reguliere basisondersteuning bij het rekenonderwijs bestaat uit structureel werken op drie niveaus, aangevuld met aparte leerlijnen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Voor deze laatste groep leerlingen is er een ontwikkelingsperspectief (OPP) gemaakt, zie 9.3 extra ondersteuning.

Extra oefenstof, extra instructie aan de instructietafel of juist extra uitdagende opdrachten stimuleren de leerlingen om zich verder te ontwikkelen. In veel gevallen wordt de Intern Begeleider of rekencoördinator gevraagd om mee te denken over de meest effectieve aanpak voor de leerling. Wij bieden de leerlingen ondersteuning binnen de groep door de leerkracht. In een aantal gevallen wordt er ook ondersteuning gegeven door onze onderwijsassistenten buiten de groep. Dit zijn voornamelijk leerlingen met een eigen leerlijn, zie hiervoor 9.3 extra ondersteuning.

9.3 Extra ondersteuning

Er zijn leerlingen op De Fontein met een eigen leerlijn. Hiervoor is een ontwikkelingsperspectief opgesteld, eventueel met behulp van een intelligentie onderzoek.

De resultaten van de Cito toetsen worden hierbij gebruikt en worden omgezet naar het niveau waarin de leerling zit. Het onderwijs wordt aangepast op dit niveau. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat een leerling in groep 7 zit, maar werkt op het rekenniveau begin groep 6.

Leerlingen met een eigen leerlijn (OPP) krijgen naast lessen in de groep door de leerkracht ook indien mogelijk ondersteuning door een onderwijsassistent buiten de groep of volgen instructie in een andere groep. De ondersteuning is gericht op hun eigen niveau. Ook zijn er leerlingen die de lesstof beheersen van de groep en extra uitdagende, verdiepende en / of verrijkende opdrachten krijgen bij de onderwijsassistent buiten de groep. Zij krijgen dan een opdracht mee die zelfstandig in de groep gemaakt kan worden.

10. Grenzen aan ondersteuning

Op De Fontein wordt veel tijd besteedt aan alle leerlingen. Er zijn ook leerlingen met andere onderwijsbehoeften. Samen met ouders en leerling wordt pro-actief en in samenspraak waar nodig een ondersteuningsplan opgesteld.

Echter wij blijven een reguliere basisschool die tegen grenzen van ondersteuning kan aanlopen. Deze grenzen zijn bereikt wanneer:

- Een leerling zoveel begeleiding van de leerkracht vraagt dat dit teveel ten koste gaat van de aandacht voor de overige leerlingen.
- Een leerling die zo agressief is dat de veiligheid van andere leerlingen in het geding is.
- Er ondanks de ondersteuning stilstand of zelfs achteruitgang in de ontwikkeling is. Hierbij gaat het om de prestaties die achterblijven bij de potentie of verwachtingen van de leerling zelf.
- Als er geen verdere mogelijkheden zijn voor ondersteuning en / of overplaatsing naar een andere groep.

Wanneer de grens van onze ondersteuning bereikt is, gaan we over naar het niveau van bovenschoolse ondersteuning, zie punt 6.

11. Professionalisering

Professionalisering en ontwikkeling

Op De Fontein heeft iedere leerkracht een persoonlijk ontwikkel plan (POP), dat jaarlijks in overleg met de directie wordt vastgesteld. Door functioneringsgesprekken, beoordelingsgesprekken en observaties krijgt het POP concreet vorm. De leerkrachten zijn zelf verantwoordelijk voor het bijhouden van hun leerkrachtdossier. Vanaf januari 2016 wordt er gewerkt met een didactisch groepsoverzicht (DGO). Voor zowel technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen worden de (toets)resultaten verwerkt in een didactisch groepsoverzicht (DGO). Hierin staat per leerling aangegeven wat de onderwijsbehoeften zijn en worden er doelen gesteld naar aanleiding van de methodetoetsen en methode onafhankelijke toetsen. Ook worden de stimulerende en belemmerende factoren benoemd. Tevens staat beschreven welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben. De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt hierin opgenomen. Hiervoor gebruiken wij ZIEN!.

In augustus 2013 zijn wij gestart met een oriëntatie op thematisch werken. Met behulp van thematiseren leren leerlingen meer verbanden zien, eigen doelen stellen en antwoord krijgen op vragen die zij zelf hebben. Wij zien het als een grote meerwaarde voor ons onderwijs, omdat verschillende vakken worden samen genomen en leerlingen meer eenheid zien in de lessen. Daarnaast zijn de leerlingen meer gemotiveerd om iets zelf te ontdekken. Dit zijn we steeds meer aan het uitbreiden.

In het schooljaarplan staat aangegeven welke ontwikkelingsonderwerpen er worden opgepakt. Schooljaar 2016-2017 hebben wij ons voornamelijk gericht op het leesonderwijs op De Fontein. Dit krijgt schooljaar 2017-2018 een vervolg. Daarnaast gaan wij ons ook verder richten op het Thematisch werken en op Cultuuronderwijs.

Binnen de Scholengroep Texel is in november 2016 een gezamenlijke nascholingsdag georganiseerd met Kees van Overveld over gedrag. Deze dag was voor alle medewerkers in het basisonderwijs. Deze kennis passen wij toe in ons onderwijs.

Aanwezige expertise personeel

- Op De Fontein is de directeur getraind tot coach in het voeren van effectieve gesprekken met ouders / verzorgers, teamleden en kinderen.
- Een leerkracht is opgeleid tot beeldcoaching.
- De Intern Begeleider en een leerkracht hebben Master SEN (Special Education Needs) gespecialiseerd in leerlingenzorg.
- De Intern Begeleider is ook rouw- en verliesbegeleider.
- Er zijn twee leerkrachten dyslexiespecialist.

- We hebben een gecertificeerde leerkracht op kunst- en cultuur gebied. Zij is de Intern Cultuur Coördinator (ICC'er).
- Eén leerkracht houdt zich bezig met ICT. Hiervoor worden regelmatig trainings- en studiebijeenkomsten gevolgd. Zij informeert het team en zorgt voor een up-to-date-systeem.
- Binnen de school hebben leerkrachten de taak als rekencoördinator, leescoördinator en taalcoördinator.
- Een leerkracht volgt de opleiding “Het jonge kind” via de IPAbO.
- Twee leerkrachten hebben de cursus “Tekenen je gesprek” gevolgd.
- De vakleerkracht bewegingsonderwijs geeft naast gym aan de groepen 2-3 t/m 7-8 ook motorische remedial teaching (MRT). Zij richt zich in de ondersteuning op grove en fijne motoriek, faalangst, onzekerheid, oriëntatie in de ruimte en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Een leerkracht volgt de opleiding NT2, zij is één van de twee leerkrachten van de nieuwkomersklas.

Tenslotte

Mocht u na het lezen van dit schoolprofiel nog vragen of opmerkingen hebben, neem dan contact met ons op. Wij gaan graag met u in gesprek!

juli 2017
Monique van Gaalen
Directeur